
Kriteriesättning

När hästen når det satta kriteriet i en övning får den klick och godis. Att ha individanpassade kriterier och vara pedagogisk i sin kriteriesättning är vad som definierar en bra och framgångsrik tränare, oavsett träningsmetod.

Som hästägare är det lätt att glömma bort att vi faktiskt tränar våra hästar även då vi inte tränar dem. Beteenden sker och får konsekvenser med och utan oss, både när vi umgås och när vi tränar.

Vi är alla olika i vad vi förväntar oss av våra hästar och av oss själva i träningen. Att vara konsekvent i sitt handlande är ofta något som upplevs som svårt för många. Framförallt syns detta i kriteriesättningen, vissa av oss är snabba med att göra stora kriteriehöjningar medan vissa av oss kan fastna i att behålla samma kriterium för länge, utvecklingen i båda dessa fall kommer därför att antingen avstanna eller framkalla oönskade känslor hos hästen såsom frustration.

Det som händer när vi tar för stora kriteriesteg (framförallt när vi tränar belöningsbaserat) är att vi utsätter hästen för en mini-utsläkningsprocess, som på köpet kommer med frustration. Denna frustration kan sedan fastna i övningen eller hela träningen. Alltså så kan hästen förknippa en viss övning eller all träning med en känsla av frustration.

Låt oss säga att vårt slutmål är att hästen springer med hjälp av att följa en target, i detta fall en flagga.

Vi har klickat fem gånger för att hästen nosar på flaggan, nästa gång nöjer vi oss inte med det utan ber hästen följa flaggan och nosa medan den skritt. Hästen vet såklart inte om denna kriteriehöjning utan den tar glatt fram mulen för att nosa på flaggan och i det ögonblicket rör sig flaggan framåt, istället för att hästen får klick och godis. Helt plötsligt slutar något som nyss fungerade, att fungera. Eftersom hästen ändå förstått att det lönar sig att nosa på flaggan sträcker den ut halsen för att nå den. Men flaggan fortsätter att röra sig iväg ifrån hästen, så hästen tar ett steg framåt, men flaggan fortsätter att vara utom räckhåll. Hästen kan här börja bli frustrerad och antingen ge upp, utföra beteendet i frustration eller faktiskt följa efter flaggan i mer frustration.

Samtidigt är det lätt att fastna och klicka 20 gånger för att hästen nosar på flaggan, på exakt samma sätt och samma placering för att sedan förflytta flaggan en halvmeter. Detta kan ge samma frustration, då det blev en stor kriteriehöjning samtidigt som hästen redan trodde att övningen var helt färdig. För ju längre vi är kvar på samma kriterium desto mer kan hästen tro att det är det som denna övning går ut på, för den kan i förväg inte veta hur komplext beteendet är som vi är ute efter i slutändan.

Hur kan vi då se till att ha lagom stora kriterium?

Tumregeln är att ju mindre skillnad det är emellan kriteriehöjningarna desto snabbare går inläringen och utvecklingen. Vilka steg skulle vi kunna ta emellan att klicka för flagga 10cm ifrån hästens mule, och 50cm?

Vi skulle kunna ha flaggan på samma avstånd men olika höjder först.
Sedan skulle vi kunna ta 10cm åt gången.

Speciellt om du är ute efter ett beteende i rörelse så är det bra att få in just rörelse tidigt. Att länge stå stilla för att få klick och godis och sedan därifrån förväntas röra på sig upplevs av många hästar som förvirrande och frustrerande. Det kan gå bra att be hästen att röra sig på ett sätt som den redan kan, med lätt tryck i grimman eller en helt grön häst med hjälp av att följa en annan häst. Därifrån kan vi fånga beteendet och då ta fram targeten och klick och godis.

Så nästa gång du tränar fundera på om träningen flyter fram smidigt eller om du kan få bättre flyt när du anpassar dina kriterium!